

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

ที่ผ่านมาการท่องเที่ยวทั่วโลกมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2562 มีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกจำนวน 1.5 พันล้านคน ซึ่งมีการปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นจากปี พ.ศ. 2561 ร้อยละ 4 เป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวในทุกภูมิภาคทั่วโลก โดยมีภูมิภาคตะวันออกกลางเป็นผู้นำในการเติบโตด้วยอัตราการเติบโตถึงร้อยละ 8 ตามมาด้วยภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกที่มีอัตราเติบโตร้อยละ 5 จัดได้ว่าเป็นปีแห่งการเติบโตที่แข็งแกร่งของการท่องเที่ยว และคาดการณ์ว่าจะมีการเติบโตของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกอย่างต่อเนื่องด้วยอัตราเติบโตร้อยละ 3 - 4 ในปี พ.ศ. 2563 (World Tourism Organization, 2020) ในขณะที่ประเทศไทยมีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศมากเป็นอันดับ 8 ของโลกด้วยจำนวน 39.8 ล้านคน โดยปรับตัวสูงขึ้นจากปี พ.ศ. 2561 ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 10 และมีรายได้จากการท่องเที่ยวระหว่างประเทศจำนวน 60.5 พันล้านบาท ซึ่งมีรายได้จากการท่องเที่ยวระหว่างประเทศสูงเป็นอันดับ 4 ของโลกเท่ากับในปี พ.ศ. 2561 และมีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทย 5 อันดับแรก ได้แก่ จีน จำนวน 11.14 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 27.9 ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.8 รองลงมาได้แก่ มาเลเซีย จำนวน 4.27 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 10.7 ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.7 ในขณะที่อันดับสามได้แก่ อินเดีย จำนวน 1.96 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 4.9 ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.5 ส่วนอันดับสี่ ได้แก่ เกาหลีใต้ จำนวน 1.9 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 4.7 ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.3 และอันดับห้า ได้แก่ ลาว จำนวน 1.86 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 4.6 ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.4 ตามลำดับ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2563) จากการเติบโตอย่างต่อเนื่องของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศของโลก และของไทยทำให้คาดการณ์ได้ว่าจะเติบโตอย่างต่อเนื่องในปี พ.ศ. 2563

แต่ในช่วงปลายเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 ได้เกิดการระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (SARS-CoV-2) ที่มีผลต่อระบบทางเดินหายใจของมนุษย์ขึ้นในนครอู่ฮั่น เมืองหลวงของมณฑลหูเป่ย์ในประเทศจีน ก่อนที่จะระบาดไปยังประเทศอื่นจนองค์การอนามัยโลกต้องประกาศให้เป็นโรคระบาดทั่วในวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2563 (World Health Organization, 2020) และได้กำหนดชื่ออย่างเป็นทางการว่า “โควิด-19” (COVID-19) ซึ่งส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวทั่วโลก โดยในช่วงสี่เดือนแรกของปีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกลดลงถึง 180 ล้านคนหรือคิดเป็นร้อยละ 44 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี พ.ศ. 2562 โดยภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกเป็นภูมิภาคที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดด้วยจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ลดลงถึง

ร้อยละ 51 ตามมาด้วยภูมิภาคยุโรปที่มีนักท่องเที่ยวลดลงร้อยละ 44 ในช่วงสี่เดือนแรกของปี ในขณะที่นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกแทบจะหยุดนิ่งในเดือนเมษายนด้วยการลดลงถึงร้อยละ 97 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันกับปี พ.ศ. 2562 (World Tourism Organization, 2020) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการเดินทางระหว่างประเทศเกือบจะทั้งหมดได้ถูกจำกัดด้วยมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของโควิด-19 เหตุการณ์ดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของทุกประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะกับประเทศที่พึ่งพิงรายได้จากการท่องเที่ยว

ส่งผลให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาประเทศและกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ทั่วโลก ด้วยการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวก่อให้เกิดการกระจายรายได้ไปยังทุกภาคส่วนตลอดทั้งโซ่อุปทานการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นภาคเกษตรกรรมที่เป็นแหล่งกำเนิดของวัตถุดิบที่ใช้ในการบริโภค ภาคอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว และภาคบริการซึ่งเป็นส่วนที่สัมผัสใกล้ชิดกับนักท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวก รวมถึงการสร้างความปลอดภัยและสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว และเนื่องจากการท่องเที่ยวมุ่งเน้นการให้บริการและมีความเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างพันธมิตรรายอื่นที่อยู่ในโซ่อุปทานการท่องเที่ยวอย่างแยกไม่ออก จึงเป็นสิ่งสำคัญที่พันธมิตรในโซ่อุปทานการท่องเที่ยวต้องผูกพันกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นการสื่อสารทั้งภายในองค์กรและการสื่อสารระหว่างองค์กรที่ดี การแลกเปลี่ยนข้อมูลตลอดจนการเสนอแนวคิดหรือข้อเสนอแนะและการมีทัศนคติระหว่างกัน เป็นปัจจัยที่ช่วยผลักดันให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน ในขณะที่การมีทัศนคติร่วมกันมีความสำคัญในการสร้างความไว้วางใจและการบูรณาการร่วมกันระหว่างพันธมิตรที่แตกต่างกันในโซ่อุปทาน เกิดเป็นความร่วมมือระหว่างพันธมิตรในโซ่อุปทานการท่องเที่ยว ทั้งนี้การทำงานร่วมกันระหว่างพันธมิตรส่วนใหญ่เกิดขึ้นเพื่อแก้ปัญหา รวมถึงการพัฒนาความเข้าใจใหม่ๆ และการคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ (Denise, 1999) ตลอดจนร่วมกันเพิ่มมูลค่าและผลกำไรสูงสุดของโซ่อุปทานการท่องเที่ยว โดยมีวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน (Song, 2012) ด้วยเหตุนี้ความร่วมมือในโซ่อุปทานการท่องเที่ยวจึงเป็นการดำเนินการเชิงกลยุทธ์ที่จะเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างการพัฒนาอย่างยั่งยืนแก่ทุกภาคส่วนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ทั้งนี้โซ่อุปทานการท่องเที่ยวมิได้จำกัดอยู่เพียงภาคส่วนของผู้ประกอบการในภาคเอกชนเท่านั้น หนึ่งในพื้นที่ที่สำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้แก่ผู้ประกอบการในโซ่อุปทานการท่องเที่ยวคือหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเป็นภาคส่วนที่กำกับดูแลการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาภาคส่วนอื่นๆ ในโซ่อุปทานการท่องเที่ยว รวมถึงส่งเสริมการผลิตแรงงานและการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานให้ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการในแต่ละพื้นที่ ตลอดจนช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพทางการผลิตและ/หรือการบริการของผู้ประกอบการและ

เสริมสร้างศักยภาพแก่ผู้ประกอบการให้สามารถพัฒนาองค์กรของตนได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้การสร้างร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนจะช่วยพัฒนาขีดความสามารถทางการแข่งขันให้สามารถแข่งขันกับผู้ประกอบการจากต่างประเทศและสามารถเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาดบนเวทีการแข่งขันในตลาดต่างประเทศได้ ทั้งยังสามารถสร้างความยั่งยืนในการดำเนินงานของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในขณะที่กลไกสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของภาครัฐคือการกำหนดทิศทางตลอดจนนโยบายและกระบวนการของการบริหารจัดการในด้านการพัฒนาความร่วมมือใน โซ่อุปทานการท่องเที่ยวให้เข้มแข็ง อีกทั้งยังเป็นสิ่งสำคัญที่ภาครัฐจะต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องเพื่อให้ทุกภาคส่วนของการท่องเที่ยวมีเอกภาพ มีการบูรณาการร่วมกันและลดความซ้ำซ้อนของภารกิจที่สำคัญคือ สามารถลดต้นทุนเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันในเวทีสากล

ในปี พ.ศ. 2562 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนและการกระจายรายได้สู่เมืองรอง ด้วยการจัดทำโครงการ Amazing Thailand Go Local และมีการปรับสัดส่วนผู้เยี่ยมชมเมืองหลักต่อเมืองรอง จากเดิม 70:30 เป็น 65:35 (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2561) ประกอบกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ รวมถึงการสร้างความสามารถในการแข่งขันของการจัดการการท่องเที่ยวเมืองรอง (คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ที่ให้ความสำคัญต่อการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและการแข่งขันได้อย่างยั่งยืนของจังหวัดเมืองรอง รวมถึงการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว การพัฒนาด้านโซ่อุปทานในพื้นที่ การยกระดับส่งเสริมอัตลักษณ์การท่องเที่ยว (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) และสอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 - 2564 ที่ให้ความสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วน มุ่งการท่องเที่ยวให้เป็นการเพิ่มรายได้ รวมถึงการกระจายรายได้แก่ประเทศ และพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นสากล (คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ, 2560) และการเพิ่มศักยภาพของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวตามคำแถลงของคณะรัฐมนตรี โดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ที่แถลงต่อรัฐสภาซึ่งมีสาระสำคัญในส่วนของพัฒนาภาคการท่องเที่ยว ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวในเชิงกลุ่มพื้นที่เมืองหลักและเมืองรองที่มีศักยภาพ ร่วมกับการส่งเสริมให้เกิดการกระจายรายได้จากธุรกิจท่องเที่ยวสู่ชุมชน ด้วยการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาความเชื่อมโยงระหว่างธุรกิจเชิงกลุ่มพื้นที่ที่มีศักยภาพ เพื่อสร้าง

ความเข้มแข็งให้ชุมชน (สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2562) ทำให้การท่องเที่ยวงานเป็นเป้าหมายในการพัฒนาเพื่อมุ่งยกระดับรายได้ กระจายเศรษฐกิจ และพัฒนาทักษะของแรงงาน

จากงานสัมมนาและอบรมเชิงปฏิบัติการ การท่องเที่ยวงานและการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืนของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 6 - 8 กันยายน 2561 นายวีระศักดิ์ โควสุรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ในขณะนั้น มองว่า กลุ่มจังหวัดในภาคตะวันออก มีความสอดคล้องกับการขยายผลนโยบายท่องเที่ยวงานที่มุ่งเน้นให้เกิดความร่วมมือตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และชุมชน โดยเฉพาะจังหวัดจันทบุรีที่มีการเติบโตอย่างชัดเจนทั้งจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ที่ใกล้เคียงกับเมืองหลัก ถือเป็นต้นแบบเมืองรองที่มีศักยภาพรองรับการท่องเที่ยวงาน (เปิดวิสัยทัศน์ “รัฐมนตรีเมืองรอง” วีระศักดิ์ โควสุรัตน์ ชู “จันทบุรี” ขึ้นแทน “ต้นแบบเมืองรอง”, 2562) ประกอบกับคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวงานประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวงานฝั่งทะเลตะวันออกได้วางแผนปฏิบัติการปี พ.ศ. 2559 - 2563 ให้มีวิสัยทัศน์ว่าเป็นพื้นที่การท่องเที่ยวงานทะเลสีส้มตะวันออก ระดับสากล ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเชื่อมโยงสู่กลุ่มพหุชาและเวียดนาม ซึ่งเป็นสองประเทศในกลุ่มประเทศ CLMV ที่ประกอบด้วยประเทศกัมพูชา (Cambodia), สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว : สปป. ลาว (Lao People's Democratic Republic : Lao PDR), เมียนมา (Myanmar) และเวียดนาม (Vietnam) เป็นเหตุให้เมืองรองในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเป็นพื้นที่ต้นแบบที่เหมาะสมในการศึกษายุทธศาสตร์ความร่วมมือในโซ่อุปทานการท่องเที่ยวงานเมืองรองเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยตระหนักถึงความจำเป็นของความร่วมมือในโซ่อุปทานการท่องเที่ยวงานของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวงานที่มีความสำคัญต่อการสร้างความเจริญเติบโตอย่างเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันด้วยการจัดการการท่องเที่ยวงานได้อย่างยั่งยืน อีกทั้งยังเป็นการกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วนและช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ด้วยเมืองรองของกลุ่มจังหวัดในภาคตะวันออกมีการเติบโตด้านการท่องเที่ยวงานอย่างชัดเจนประกอบกับการเป็นประตูเชื่อมโยงสู่ความร่วมมือกับผู้ประกอบการในประเทศกัมพูชาและเวียดนาม จึงเหมาะแก่การเป็นพื้นที่ต้นแบบในการศึกษาถึงความร่วมมือในโซ่อุปทานการท่องเที่ยวงานเมืองรองและเพื่อให้ผลการศึกษาที่ได้สามารถนำไปสู่การพัฒนาความร่วมมือในโซ่อุปทานการท่องเที่ยวงานเมืองรองได้อย่างเป็นรูปธรรมและเกิดประโยชน์สูงสุด ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอในลักษณะของยุทธศาสตร์ความร่วมมือในโซ่อุปทานการท่องเที่ยวงานเมืองรองบนระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก ทั้งนี้รูปแบบของการวิจัยนี้ยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการศึกษาความร่วมมือในโซ่อุปทานการท่องเที่ยวงานในบริบทของพื้นที่เมืองรองอื่นต่อไปในอนาคตได้ด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

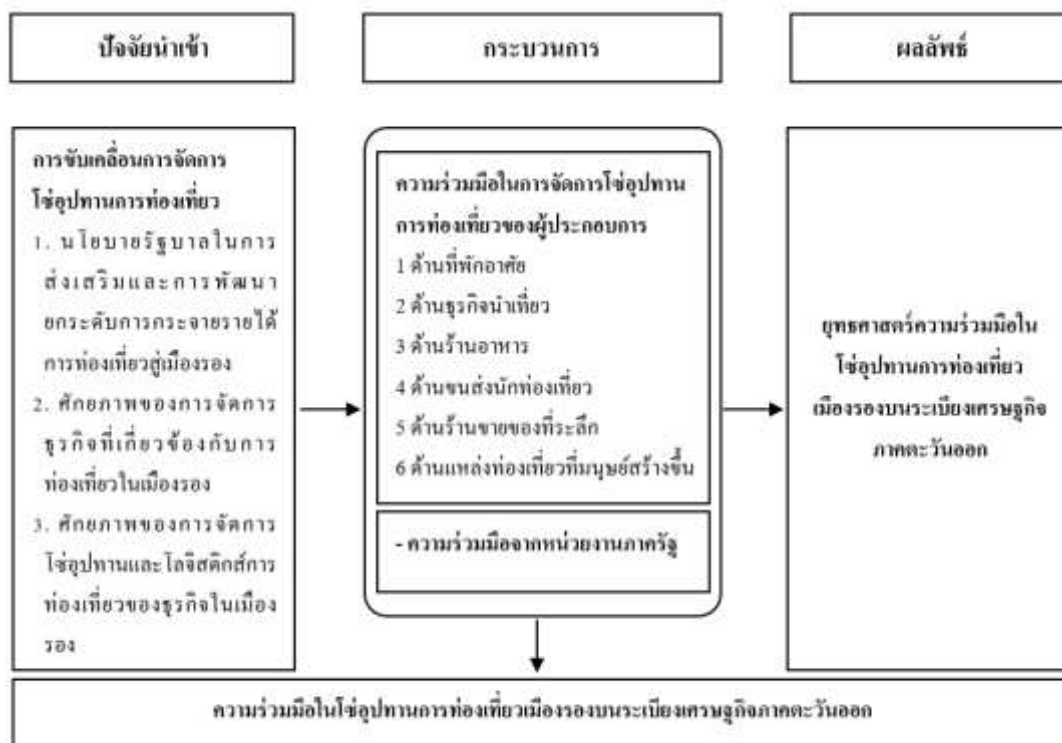
การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความร่วมมือในโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเมืองรองบนระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออก โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อสังเคราะห์บริบทของความร่วมมือในโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเมืองรองบนระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออก
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของปัจจัยที่ส่งผลต่อความร่วมมือในโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเมืองรองบนระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออก
3. เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ความร่วมมือในโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเมืองรองบนระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงความร่วมมือในโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเมืองรองบนระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออก โดยผู้วิจัยทำการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยต่างประเทศ และงานวิจัยในประเทศเพื่อนำมาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิด โดยการสร้างกรอบแนวคิดพื้นฐานในการศึกษาเกี่ยวกับความร่วมมือในโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเมืองรองบนระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออก

ทั้งนี้ในส่วนของการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แนวคิดพิจารณาตัวแปรที่ได้ศึกษามาจากงานวิจัยของ Pizam and Shani (2009) ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การบริการและการท่องเที่ยว และแนวคิดการจัดการโซ่อุปทานอย่างยั่งยืนตามแนวคิดของ Kojima (1973); Barratt and Oliveira (2001); Matopoulos et al. (2007) ได้แก่ 1) การดำเนินงานร่วมกัน 2) การลงทุนด้านเฉพาะทาง 3) การสื่อสารการทำงานร่วมกัน 4) การจัดการความเสี่ยงร่วมกัน 5) การใช้ทรัพยากรร่วมกัน 6) การร่วมกันในการตัดสินใจ และประยุกต์มาจากกรอบแนวคิดในการวิจัยโซ่อุปทานการท่องเที่ยวของ Piboonrungrroj and Disney (2015) และแนวคิดของความร่วมมือในโซ่อุปทานตามมุมมองเชิงกระบวนการของ Spekman et al., (1998) ซึ่งสามารถแสดงได้ตามภาพที่ 1.1

ภาพประกอบที่ 1.1 แนวความคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นถึงการศึกษาความร่วมมือในโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเมืองรองบนระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก ซึ่งสามารถอธิบายขอบเขตด้านเนื้อหาของ การวิจัยเกี่ยวกับความร่วมมือในโซ่อุปทานว่าประกอบด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การบริการและการท่องเที่ยวตามแนวคิดของ Pizam and Shani (2009) ความสัมพันธ์ระหว่างอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การบริการและการท่องเที่ยว และแนวคิดการจัดการโซ่อุปทานอย่างยั่งยืนตามแนวคิดของ Kojima (1973); Barratt and Oliveira (2001); Matopoulos et al. (2007) ได้แก่ 1) การดำเนินงานร่วมกัน 2) การลงทุนด้านเฉพาะทาง 3) การสื่อสารการทำงานร่วมกัน 4) การจัดการความเสี่ยงร่วมกัน 5) การใช้ทรัพยากรร่วมกัน และ 6) การร่วมกันในการตัดสินใจ

2. ขอบเขตด้านประชากร

2.1 **เชิงคุณภาพ** ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวใน ส่วนกลางจำนวน 5 ท่าน และผู้ประกอบการของ 6 ภาคส่วนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ได้แก่ 1) ด้านที่พักอาศัย 2) ด้านธุรกิจนำเที่ยว 3) ด้านร้านอาหาร 4) ด้านขนส่งนักท่องเที่ยว 5) ด้านร้าน

ขายของที่ระลึก 6) ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น และหน่วยงานภาครัฐของเมืองรองในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออกจำนวน 14 ท่าน รวมทั้งสิ้น 19 ท่าน

2.2 เจริญปริมาณ ได้แก่ ผู้บริหารหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารของ 6 ภาคส่วนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ได้แก่ 1) ด้านที่พักอาศัย 2) ด้านธุรกิจนำเที่ยว 3) ด้านร้านอาหาร 4) ด้านขนส่งนักท่องเที่ยว 5) ด้านร้านค้าของที่ระลึก และ 6) ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นของเมืองรองในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออกที่จดทะเบียนอย่างถูกต้อง จำนวน 707 แห่ง (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานจันทบุรี และสำนักงานตราด, 2562)

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

ขอบเขตด้านพื้นที่ซึ่งแสดงถึงขอบเขตทางภูมิศาสตร์ และที่ตั้งขององค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออกที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้าไปในพื้นที่ต่ำกว่า 6 ล้านคนต่อปี จำนวน 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2562)

4. ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือในโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเมืองรองบนระเบียบเชิงเศรษฐกิจภาคตะวันออก พ.ศ. 2562

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ คาดว่าจะให้ประโยชน์ทั้งในเชิงวิชาการ และในเชิงปฏิบัติ ดังนี้

1. ประโยชน์ในเชิงวิชาการ

1.1 ได้ข้อมูลองค์ประกอบของความร่วมมือในโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเมืองรองบนระเบียบเชิงเศรษฐกิจภาคตะวันออก

1.2 ได้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือในโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเมืองรองบนระเบียบเชิงเศรษฐกิจภาคตะวันออก

1.3 ได้แนวทางเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ความร่วมมือในโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเมืองรองบนระเบียบเชิงเศรษฐกิจภาคตะวันออก ทำให้ได้ข้อค้นพบในเชิงวิชาการเกี่ยวกับการอธิบายถึงความร่วมมือในโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเมืองรองบนระเบียบเชิงเศรษฐกิจภาคตะวันออกที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ประโยชน์ทางวิชาชีพ หรือการนำไปปฏิบัติ

2.1 ผู้บริหารซึ่งมีหน้าที่ในการวางแผน และกำหนดนโยบายของธุรกิจได้เข้าใจถึงความร่วมมือในโซ่อุปทานการท่องเที่ยวที่ส่งผลทางบวกต่อธุรกิจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

2.2 ผู้บริหารธุรกิจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาวางแผนด้านความร่วมมือในทุกมิติให้มีความเหมาะสม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการดำเนินงานของธุรกิจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้สามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจ

2.3 ผู้บริหารธุรกิจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสามารถพยากรณ์ถึงผลการดำเนินงานที่เกิดจากความร่วมมือในโซ่อุปทานที่มีประสิทธิภาพ

นิยามศัพท์

1. เมืองรองบนระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก หมายถึง จังหวัดในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก (Active Beach) ที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้าไปในพื้นที่ต่ำกว่า 6 ล้านคนต่อปี ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด

2. อุตสาหกรรมท่องเที่ยว หมายถึง สถานประกอบการที่ประกอบกิจการในการจำหน่ายสินค้าและ/หรือบริการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 1) ที่พักอาศัย 2) ธุรกิจนำเที่ยว 3) ร้านอาหาร 4) กิจการขนส่งนักท่องเที่ยว 5) ร้านขายของที่ระลึก และ 6) แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น

3. ผู้ประกอบการขนส่งนักท่องเที่ยว หมายถึง นิติบุคคลที่เป็นผู้ประกอบการเดินรถขนส่งผู้โดยสารไม่ประจำทางที่ใช้ขนส่งนักท่องเที่ยวแบบเช่าเหมาคันตามเส้นทางท่องเที่ยวที่ลูกค้ากำหนด และ/หรือ นิติบุคคลที่เป็นผู้ประกอบการเดินรถขนส่งผู้โดยสารไม่ประจำทางที่ใช้ขนส่งนักท่องเที่ยวตามโปรแกรมการท่องเที่ยวของบริษัทนำเที่ยวที่ได้กำหนดไว้

4. ความร่วมมือในโซ่อุปทาน หมายถึง กระบวนการต่างๆ ของการจัดการทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กรที่สามารถทำให้ได้ข้อมูล โดยมีการทำงานเป็นทีม การมีส่วนร่วม คำตอบแทนที่ส่งผลต่อการสนับสนุนแรงบันดาลใจให้บุคลากรดำเนินงานร่วมกันเพื่อเพิ่มศักยภาพในการผลิตหรือการบริการที่สูงขึ้น อีกทั้ง ผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานตลอดกระบวนการตามเป้าหมายขององค์กรขั้นตอนการผลิตได้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรที่เกี่ยวกับการดำเนินงานระยะสั้น และระยะยาว พิจารณาจากผลกำไร การเติบโตขององค์กรตามวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ได้กำหนดไว้ ความสามารถในการแข่งขันที่ได้เปรียบคู่แข่งในอุตสาหกรรม ตลอดจนการเปลี่ยนแปลง

เทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงทางการตลาด ประกอบด้วย 1) การดำเนินงานร่วมกัน 2) การลงทุนด้านเฉพาะทาง 3) การสื่อสารการทำงานร่วมกัน 4) การจัดการความเสี่ยงร่วมกัน 5) การใช้ทรัพยากรร่วมกัน และ 6) การร่วมกันในการตัดสินใจ

5. การดำเนินงานร่วมกัน หมายถึง บุคลากรในหน่วยงานสามารถปฏิบัติงานร่วมกันกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นความสามารถในการสร้างพันธมิตรทางธุรกิจอย่างถาวร ส่งผลต่อการดำเนินงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพตามที่ได้กำหนดเป้าหมายขององค์การสอดคล้องกับเป้าหมายพันธมิตรในการดำเนินธุรกิจร่วมกัน เพื่อสนับสนุนการวางแผนซึ่งเป็นข้อมูลในการดำเนินงาน สามารถวัดผลและกำหนดตัวชี้วัดการจัดการโซ่อุปทานอย่างเหมาะสม

6. การลงทุนด้านเฉพาะทาง หมายถึง องค์กรได้ทำการลงทุนตลอดการดำเนินงานตามข้อตกลงเพื่อประโยชน์ที่ได้รับร่วมกัน ซึ่งการลงทุนเฉพาะทางในการลงทุนที่สำคัญร่วมกันเพื่อประสิทธิภาพสูงสุดต่อการสร้างความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีรวมถึงสร้างกรรมสิทธิ์เพื่อรองรับการแข่งขันในอุตสาหกรรม

7. การสื่อสารการทำงานร่วมกัน หมายถึง บุคลากรในองค์กรดำเนินการใช้ข้อมูลร่วมกันในการปฏิบัติงาน ซึ่งได้รับการสนับสนุนโดยการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการส่งข้อมูลทั้งภายในและระหว่างองค์กร โดยมีการแลกเปลี่ยนแนวทางของความรู้ระหว่างองค์กรกับพันธมิตรร่วมกันเพื่อรองรับการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

8. การจัดการความเสี่ยงร่วมกัน หมายถึง บุคลากรในองค์กรได้ดำเนินการตามเป้าหมายขององค์กรภายใต้ปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ร่วมกัน ซึ่งมีการแบ่งปันความเสี่ยงต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในโซ่อุปทานร่วมกันและมีการสร้างความร่วมมือช่วยลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นร่วมกันตลอดการดำเนินงาน

9. การใช้ทรัพยากรร่วมกัน หมายถึง องค์กรต่างๆ สามารถบริหารการใช้ทรัพยากรที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการธุรกิจร่วมกัน เพื่อการพัฒนาบุคลากรร่วมกันในการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร ตลอดจนองค์กรให้ความช่วยเหลือด้านทรัพยากรซึ่งกันและกัน เพื่อลดต้นทุนในโซ่อุปทานของอุตสาหกรรม

10. การร่วมกันในการตัดสินใจ หมายถึง บุคลากรได้ให้ความช่วยเหลือร่วมกันเมื่อพบปัญหาและพร้อมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกันที่ส่งผลประโยชน์ต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสนับสนุนต่อการนำข้อมูลมาช่วยตัดสินใจในบริบทของการวางแผน และการนำไปดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ